

Campusplan

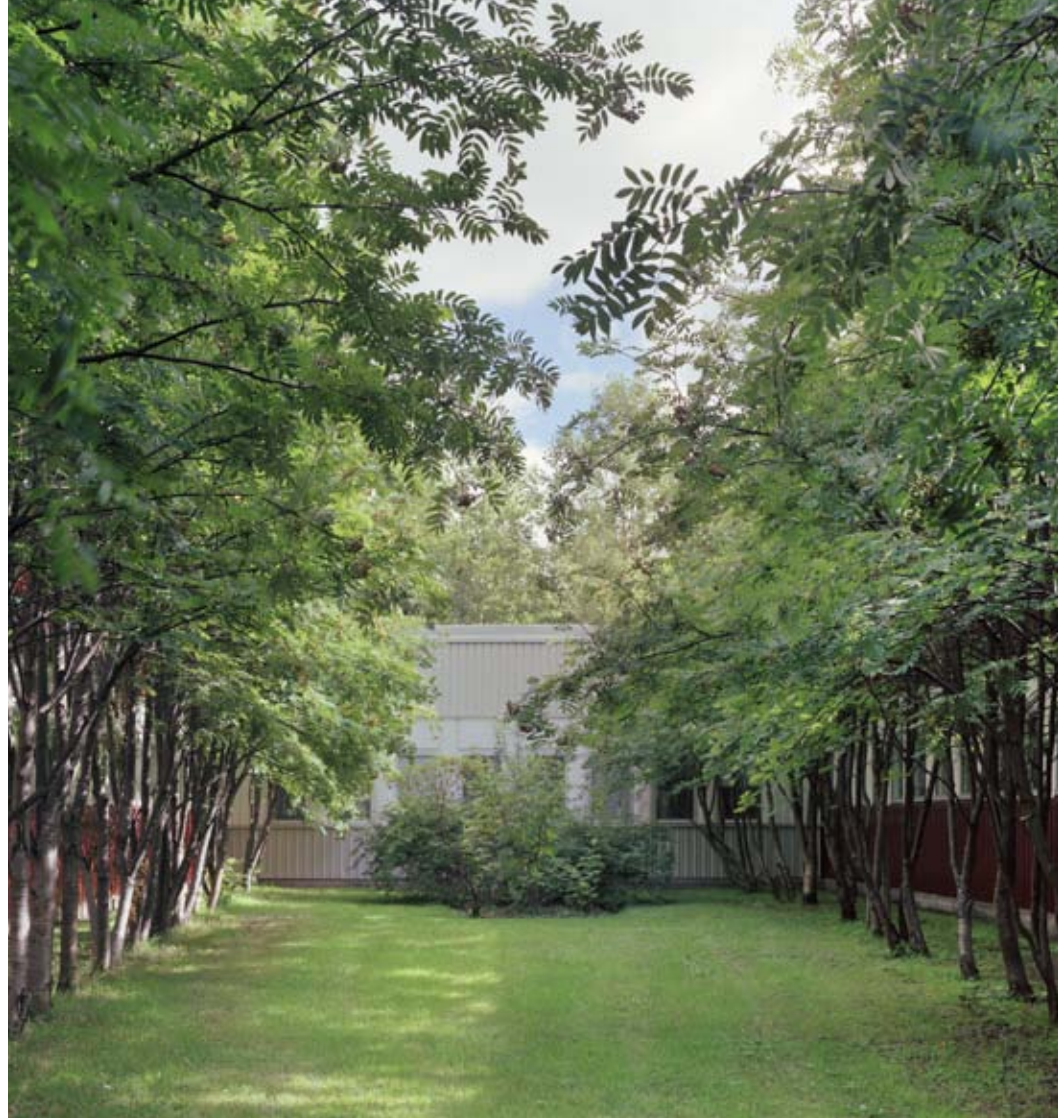
LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

2025

Innehåll

1	Campusplanen i korthet	4
	Varför gör vi campusplanen	4
	Visionen	4
	Sex strategier	5
2	Universitetet och staden	6
	Universitetsområdets historiska utveckling	6
	Universitetets utvecklingsbehov	7
3	Riktlinjer för arkitektur och miljö	12
	Universitetsområdets särdrag	12
	Sammanfattande riktlinjer	13
4	Vision Campus 2025	14
	Visionen för universitetets verksamhet	14
	Visionen för universitetets miljö	15
	Campusplanens tillkomst och syfte	15
	Campusplanen som utvecklingsredskap	16
	Campus Luleå	18–19
5	Campusplanens sex strategier	20
	Illustrationsplan – en helhetsvision	22
	Campus fyra delområden	22
	Centrala universitetsområdet	22
	Haparandavägen med kringområde	23
	Norra universitetsområdet	24
	Södra universitetsområdet	25
6	Campus som hållbar miljö	26
	Hållbar bebyggelse	26
	Livet på campus	26
	Arbetsmiljö	27
	Studiemiljö	27
	Boende	30
	Rekreation och motion	30
	Kultur	30
	Grönska	30
7	Projektplan – ett levande dokument	33

Campusplanen i korthet

01

VARFÖR GÖR VI CAMPUSPLANEN

Campusplanen utgår från en gemensam vision av ett framtida campus år 2025. Ett huvudsyfte med arbetet är att skapa ett forum för att behandla långsiktiga och komplexa frågor och skapa en samsyn kring campus långsiktiga fysiska utveckling. Visionsarbetet är ett sätt att skapa en tydlig bild av en önskvärd framtid och förmedla denna till alla som verkar på campus och i den omgivande staden.

VISIONEN

”Att skapa ett campus med rum för innovativa och gränsöverskridande möten inom akademien och med det omgivande samhället. Ett attraktivt campus med arkitektur formad av vinterklimatet, där studenterna ofta och gärna vistas och där den fysiska miljön stödjer livet på campus.”

Campusplanen består av sju kapitel. Det inledande kapitel 1 sammanfattar planens syfte, vision och strategier. Kapitel 2 behandlar planens förutsättningar. Kapitel 3 behandlar universitetsområdets särdrag. Kapitel 4 och 5 redovisar visionen och de sex huvudstrategier för campusutvecklingen som planen bygger på. Kapitlet beskriver utifrån en illustrationsplan helhetsvisionen för campus fysiska utveckling, dels övergripande, dels fördjupat i fyra geografiska delområden. Kapitel 6 behandlar campus miljöfrågor ur ett brett hållbarhetsperspektiv: hållbarhet i bebyggelsen och speciellt social hållbarhet i arbets- och fritidsmiljön. Kapitel 7 innehåller en projektplan för genomförande av konkreta projekt. Den är avsedd att vara ett konkret styrinstrument vid förändring av befintlig miljö eller vid nybyggnation. Projektplanen ska revideras löpande och är därför placerad som lös bilaga, enkel att ersätta med en uppdaterad version.

CAMPUSPLANEN I KORTHET

Universitetet och staden

02

Luleå tekniska universitet (LTU) inrättades 1971, då som Högskolan i Luleå. Högskolevärlden var stadd i ständig förändring och anläggningens placering och arkitektur gav uttryck för tidsandan. Då låg området isolerat i skogen, både geografiskt och visuellt. Idag har staden närmat sig universitetet, området öppnar sig mot söder och är dessutom inordnat i ett större sammanhang. Den aktuella etableringen av serverhallar för Facebook ger området ytterligare utvecklingspotential. I framtiden är utmaningen dels att knyta samman universitetsområdet med Aurorum till ett utvidgat campus med sammanhållen karaktär, dels att knyta campus i sin helhet starkare till den omgivande staden.

UNIVERSITETSOMRÅDETS HISTORISKA UTVECKLING

Högskolans i Luleå tillkomsthistoria är en berättelse om pionjäranda, lokal förankring, beslutsamhet och tydlig identitet. Allt avspeglas i arkitekturen, som inom en fast helhetsram kommit att utvecklas genom åren. Detta beskrivs i jubileumsskriften Hus – Plåt – Form på ett sätt som ger klara utgångspunkter för bebyggelsens behandling framöver. De ursprungliga byggnaderna från 1970-talet byggdes för en rationell användning, med den nyss byggda tekniska högskolan i Linköping och samtida danska universitet som tydliga förebilder. Planen utformades med tio kvarter i rutnät, med husen byggda längs en central axel, med en huvudgata som samlande funktion. Alla byggnader vid huvudgatan gavs en likartad struktur för att kunna förändras vid behov. Kontorslokalerna placerades närmast huvudstråket, lärosalar och laboratorier i mitten och tunga laboratorier längst ut. På 1980-talet tillkom centrumhuset med restaurang, bibliotek och administration. Under följande decennier har utbyggnaden kännetecknats av stor stilmässig variation, präglad av en skiftande tidsanda. I norr har flera av de byggnadskvarter som ursprungligen var

avsedda för utbildningsändamål upplåtits för andra verksamheter som bostäder, företagslokaler och en kriminalvårdsanstalt.

I Europa omvärderar universiteten idag sin roll i samhällsutvecklingen. Efterkrigstidens isolerade akademiska liv i monofunktionella institutionsområden är under omprövning. Gränserna mellan universitetet och det omgivande samhället luckras upp eller tas bort. I det framtida kunskapssamhället är staden och universitetet mer av en sammanhängande helhet. Universitetets sociala miljö och anknytningen till näringsliv och samhälle lyfts fram som avgörande för att stimulera kreativ utbildning och forskning och för att säkra universitetets långsiktiga attraktionskraft och framgång. Livet på campus ska vara präglad av vitalitet och ge rika tillfällen till stimulerande möten mellan studenter, lärare och forskare inom olika verksamhetsfält.

UNIVERSITETETS UTVECKLINGSBEHOV

Universitetets långsiktiga utveckling förutsätter samverkan med såväl lokala som regionala och nationella aktörer. Den nya campusplanen ger expansionsutrymme under många år framåt även om lokalbehovet idag inte helt kan förutses. En effektiv lokalförsörjning förutsätter att grundläggande frågor om markanvändning är utredda och att god planberedskap finns genom den fysiska planeringen. Såväl universitet som stad gynnas av planer som anger både långsiktiga utbyggingsmöjligheter och i tiden mer närliggande åtgärder. En av campusplanens huvudstrategier är att även relativt långsiktigt expansionsbehov i första hand tillgodoses genom markhushållande förtätning. Dagens universitetsområde har i flera delar outnyttjade mellanrum där komplettering är önskvärd för att ge större koncentration och stadsmässiga kvaliteter. Genom strategisk planering kan framtida projekt styras till de platser eller stråk som har störst potential att med hjälp av förtätning och tillförsel av blandade funktioner utvecklas till attraktiva, dynamiska publika rum. Universitetets utbyggnad har nära samband med aktuell stadsutveckling i Luleå, inte minst vad gäller utvecklingen av Aurorum Science Park. Den kommunala planeringen för intilliggande områden och infrastruktur har starka beröringspunkter med utvecklingen av universitetets campus. Stadens och universitetets behov sammanfaller ofta, t ex med avseende på företagsetablering, bostadsförsörjning och utveckling av rekreationsområden och attraktiva gång- och cykelstråk.

Fyra behovskategorier ligger till grund för universitetets fysiska utvecklingsplan: arbetsmiljöbehov, sociala behov, stadsbyggnadsbehov och identitetsrelaterade behov.

ARBETSMILJÖBEHOV

Universitet har som mål att ständigt utvecklas och förbättras. Studie- och forskningsmiljöer med tillhörande faciliteter bör som fysisk miljö stödja denna ambition. Behovet av både sociala och ostörda miljöer ska tillgodoses. Kreativitet och nytänkande ska stimuleras genom gemensamma miljöer som främjar möten och tvärvetenskap. Universitet bedriver tillämpad forskning i samarbete med näringsliv och offentlig sektor och medverkar till att nya företag skapas i regionen. Sådan samverkan ska stärkas och bli fysiskt tydlig i miljön.

SOCIALA BEHOV

Campus ska utöver högkvalitativa lärande- och forskningsmiljöer även erbjuda bostäder, service, affärer, caféer, restauranger, kultur, grönområden och plats för idrott och rekreation. En campusmiljö som är väl integrerad med omgivande stad, präglad av mångfald och funktionsblandning och med ett rikt utbud av mötesplatser och fritidsverksamheter har stor betydelse för studenter, forskares och medarbetares trivsel och resultat. Campusmiljöns utbud och upplevelse- och skönhetsvärden har även stor betydelse för universitetets attraktionskraft och därmed långsiktiga hållbarhet.

STADSBYGGNADSMÄSSIGA BEHOV

Inom universitetsområdet finns goda möjligheter till förtätning som stärker stadsmässigheten. Ökad integration och interaktion mellan universitet och stad kan utvecklas i gränssnittet mot den omgivande staden. Universitetet ska vara öppet, tillgängligt och inbjudande. Detta ska upplevas i den fysiska miljön och i presentationen av universitetet i staden. Universitetet ska finnas i staden och staden ska finnas i universitetsområdet. Universitetsområdet ska vara levande även på kvällar och helger, såväl för studenter med krav på tjugofyra timmars tillgänglighet som för lulebor och långväga gäster. Miljöer som upplevs som otrygga ses över och förbättras med bättre belysning och andra åtgärder.

IDENTITETSRELATERADE BEHOV

Universitetsområdet behöver knytas samman med omgivningen över vägar som utgör barriärer och över impedimentmark utan kvalitet. Detta gäller främst området i söder och kring Haparandavägen. En symbolbyggnad som tydligt signalerar universitetets och Aurorum Science Parks närvaro i staden skulle stärka den gemensamma identiteten. Den befintliga grönskan kan samtidigt utvecklas och förädlas till att spela en sammanlänkande och identitetsskapande roll. Grönskan har också stor betydelse för utvecklingen av ett långsiktigt hållbart campus, då de olika parkanläggningarna utgör en viktig resurs för ekologisk, social och kulturell hållbarhet.

Den fysiska miljöns styrkor och svagheter

Att förvalta och utveckla

- Ett sammanhållet campus med närhet mellan människor och funktioner.
- Ett profilerat campus men ändå med bredd.
- Närheten till Aurorum Science Park och Porsö centrum.
- God tillgång till mark och goda expansionsmöjligheter.
- Ett aktivt och synligt studentliv.
- En stark campusmiljö kopplad till Aurorum Science Park.
- LTU, Aurorum Science Park, Teknikens Hus – tre starka varumärken.
- Stark koppling till näringslivet med samverkan LTU-näringsliv-samhälle.
- Goda kommunikationer.
- Vinterklimatet.

Att bygga bort, bygga till eller förändra

- Universitetsområdet kopplas närmare till den omgivande staden; gång- och cykelstråk behöver utvecklas.
- Universitetsområdet delvis för homogent; mångfald behöver utvecklas.
- Universitetsområdet delvis utan täthet; mellanrumen utnyttjas.
- Regnbågsalléns offentliga rum försummat; behöver vårdas och utvecklas.
- Osynliga barriärer mellan universitet och omvärld; mötesplatser för gränsöverskridande samverkan behöver skapas.
- Haparandavägen mellan rondellerna är idag en barriär; behöver överbyggas.
- ”Kraftfältet” Aurorum Science Park – LTU: utvecklas och knyts samman.
- Brist på studieplatser och uppehållsytor; behöver tillskapas.
- Allmän service saknas i västra universitetsområdet; behöver utvecklas.
- Studentbostäder och forskarbostäder nära campus för få; behöver byggas.
- Platser och faciliteter för fritidsaktiviteter som kultur och idrott för få; behöver utvecklas.

STADSKÄRNAN

UNIVERSITETET

AURORUM SCIENCE PARK

Efterkrigstidens isolerade akademiska liv i monofunktionella institutionsområden är under omprövning. Gränserna mellan universitetet och det omgivande samhället luckras upp eller tas bort. I det framtida kunskapssamhället är staden och universitetet mer av en sammanhängande helhet. Universitetets sociala miljö och anknypningen till näringsliv och samhälle lyfts fram som avgörande för att stimulera kreativ utbildning och forskning och för att säkra universitetets långsiktiga attraktionskraft och framgång. Livet på campus ska vara präglad av vitalitet och ge rika tillfällen till stimulerande möten mellan studenter, lärare och forskare inom olika verksamhetsfält.

Riktlinjer för arkitektur och miljö

03

UNIVERSITETSSOMRÅDETS SÄRDRAG

Arkitekturen är ett av universitetssområdets starkaste kännetecken och därmed en viktig del av universitetets sammanhållna identitet. Förändringar och tillägg skall kunna göras, men då i samstämmighet med de ursprungliga idéerna om byggnadernas gestaltning. Den tidsaxel som kan avläsas i arkitekturens utveckling genom åren är en unik tillgång inte bara för universitetet och dess omgivning utan även i ett större perspektiv. I Campusplan för Luleå tekniska universitet (1998) angavs riktlinjer och principer för hur förändringar och tillägg kan göras utan att väsentliga kvaliteter går förlorade. Dessa riktlinjer har varit vägledande vid förändringar av den fysiska miljön och gäller huvudsakligen även i fortsättningen. Efter en översyn utifrån eventuellt förändrade

förutsättningar sammanfattas dessa riktlinjer och principer nedan. Som vägledning i konkreta förändringsprojekt hänvisas även till den tidigare nämnda jubileumsskriften Hus – Plåt – Form.

Tre särdrag i campusmiljöerna kan urskiljas som sammanlänkande över tid och plats. Det första särdraget är byggnadernas ursprungliga arkitektur som utgör ett helt och genomarbetat system för miljön där samstämmigheten mellan det yttre och det inre är viktig. Färgsättningen är tematisk så att varje hus har sin identitet bestämd bland annat av den yttre och inre färgskalan. Denna färgsättning framstår idag som en av de väsentligaste delarna i områdets identitet och är åter föremål för uppskattning. Det andra särdraget är universitetssområdets uppläggning med kvarter i rutnär kring ett samlande mittstråk, Regnbågsallén. Efterhand har den idag markanta tvärxeln fått allt större betydelse och markerar nu på ett fint sätt områdets huvudentré. Den fasta, rätvinkliga strukturen har i hög grad blivit ett av områdets visuella kännetecken. Det tredje särdraget är den yttre miljön med en starkt kulturpräglad karaktär som kontrast till den naturmark som ursprungligen omgav området. Själva universitetsmiljön utomhus, det vill säga rummen mellan husen, har stort värde genom sin gröna karaktär. I framtiden är det viktigt att vårda och utveckla den speciella identiteten av ett grönt universitetssamfund samtidigt med utveckling av mångfald och olika typer av urbana platser i området.

Sammanfattande riktlinjer:

- Den ursprungliga färgsättningen skall i möjligaste mån respekteras och vara utgångspunkt för om målning. Detta gäller i första hand de gemensamma utrymmena medan t ex kontorsrum kan färgsättas mer beroende av huvudprincipen.
- Den ursprungliga arkitekturen är en av universitetets kännetecknande tillgångar och skall respekteras som sådan.
- Förändringar av byggnadernas yttre skall ske på ett sådant sätt att de ursprungliga kvalitéerna inte går förlorade och genom en tolkning av de ursprungliga idéerna om husens gestaltning.
- Den ursprungliga strukturen med sina tydliga kvarter, innergårdar och mellanliggande stråk är ett kännetecken för universitetssområdet och skall respekteras som sådant.
- Den nuvarande takhöjden skall vara karaktärsbestämmande även i fortsättningen; innergårdarna vårdas – eventuella utbyggnadsplaner på gårdarna bedöms mot bakgrund av gårdarnas värde och betydelse.

- Växtligheten i området skall vårdas som den ömtåliga kvalitet den är, planteringsplanen skall följas och aktualiseras efter hand.
- Universitetets identitet och relation till omgivningen bör komma till fysiskt uttryck på ett medvetet sätt i gränzonerna. Ambitionen är inte att markera en tydlig gräns utan att universitetets närvaro i staden markeras genom en hög kvalitet på utformningen av de ytor som exponeras mot omgivningen. Särskilt tillfartsområden och entrépunkter bör ägnas särskild omsorg.
- Fortsatt planering och utbyggnad utgår ifrån god tillgänglighet med bil, bl a med utformning av tillfarter som ger god orientering och logiska sammanhang.
- Planeringen skall innebära fortsatt utveckling av goda villkor för gång- och cykeltrafiken till och inom området.
- Kulvertsystemet vidmakthålls och utvecklas.
- Strävan bör vara att kraftledningen i områdets södra del byggs om till jordkabel.

Haparandavägen blir en boulevard. Husens bottenvåningar kan ha publika funktioner. Regnbågsallén i fonden knyter samman LTU och Aurorum Science Park.

Vision Campus 2025

Att skapa ett campus med rum för innovativa och gränsöverskridande möten inom akademien och med det omgivande samhället. Ett attraktivt campus med arkitektur formad av vinterklimatet, där studenterna ofta och gärna vistas och där den fysiska miljön stödjer livet på campus.

04

Campusplanen utgår från en gemensam vision av ett framtida campus år 2025. Ett huvudsyfte med är arbetet är att skapa ett forum för att behandla långsiktiga och komplexa frågor och skapa en samsyn kring campus långsiktiga fysiska utveckling. Visionsarbetet är ett sätt att skapa en tydlig bild av en önskvärd framtid och förmedla denna till alla som verkar på campus och i den omgivande staden. Samtidigt är det viktigt att förstå att utveckling pågår ständigt och i takt med snabba förändringar av samhället och den högre utbildningen. Syftet är alltså inte

att i detalj bestämma hur det framtida campus skall se ut, utan snarare i vilken riktning det skall utvecklas. Visionen stöds av ett antal strategier och handlingsinriktade punkter för att nå det uppsatta målet. Visionsarbetet har bedrivits i form av seminarier och workshops kring ett antal angelägna ämnen. Arbetssättet har inneburit att ett flertal väsentliga frågor kunnat belysas och att ett stort antal synpunkter framkommit från såväl verksamma inom universitetet, som representanter för kommun och näringsliv.

VISIONEN FÖR UNIVERSITETETS VERKSAMHET

Visionen av Luleå tekniska universitet som fysisk struktur och miljö utgår från den övergripande visionen av universitetet som lärande- och forskningsmiljö, formulerad i universitetets dokument Vision 2020. Målet är högt ställt, LTU skall vara ett ledande tekniskt universitet som tillsammans med omvärlden bygger ett attraktivt hållbart samhälle. I denna vision för verksamheten återfinns flera områden där målbilderna har direkt relevans för den fysiska planeringen:

Områden där målbilderna har direkt relevans för den fysiska planeringen

- Forskningen skall fokusera på kunskapsförnyelse och innovation i nära samarbete med näringsliv och samhälle, där en högteknologisk infrastruktur är en förutsättning för framgång.
- Teknisk, samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning skall samverka i gränsöverskridande, mångvetenskapliga projekt.
- Utbildningen skall inspirera till självständigt, aktivt lärande där studenterna tar ansvar för sin egen utbildning och bygger nätverk, såväl inom akademien som med näringsliv och samhälle.
- Universitetet skall ha inspirerande studie- och arbetsmiljöer med närhet, gemenskap och naturliga mötesplatser.
- Miljön skall vara öppen, tillåtande, tillvarata olikheter, skapa trivsel och ge arbetslust.

Den övergripande strategin för att förverkliga verksamhetsvisionen kan sägas vara samverkan över gränser. Förutsättningarna för det är redan goda. En stark forskningsbas ger förutsättningar för världsledande forskning inom ett antal styrkeområden. Samverkan med näringsliv och allmänhet är väl utvecklad och gynnar alla parter. Målet är ett universitet med en öppen och tillåtande kultur utan fysiska eller mentala barriärer, med god tillgänglighet och attraktiva mötesplatser.

VISIONEN FÖR UNIVERSITETETS MILJÖ

”Att skapa ett campus med rum för innovativa och gränsöverskridande möten inom akademien och med det omgivande samhället. Ett attraktivt campus med god arkitektur formad för vinterklimatet, där studenterna ofta och gärna vistas och där den fysiska miljön stödjer livet på campus.”

Visionen av LTU Campus år 2025 är ett campus som är synligt i staden med en tydlig, utvecklad egen identitet och ett rikt campusliv med en mångfald av utbildnings- och forskningslokaler, företagslokaler, service och bostäder. Campus är inflädat i stadsväven och funktionellt en både givande och tagande part i stadens och regionens samhälls- och näringsliv, där stad och universitet utvecklas för att än mer berika varandra, med stärkta band till regionen, nationen, Europa och övriga världen.

I framtidens campus är universitetsområdet sammanlänkat med Aurorum Science Park i väster. Genom hela campus från Porsöns centrum i öster till Facebookhallarna i väster löper ett starkt sammanbindande stråk – Regnbågsallén. Kopplingen till Aurorum Science Park manifesteras med en ny symbolbyggnad i mötet mellan Regnbågsallén och Haparandavägen. Universitetsområdet kvartersstruktur utvecklas mot en tydligare stadsmässighet, även i Aurorumområdet. De tvärgående stråken utvecklas till stadsgator där stråket mellan Universitetsvägen och Wibergsgården ges rollen av representativ huvudentré till universitetet. Fler gemensamma formella och informella mötesplatser

VISION CAMPUS 2025

etableras inom- och utomhus vid de stråk och noder som skapas genom förtätning och nybyggnad, där man känner att campus är en levande, kreativ miljö. Campuslivet blomstrar och syns i byggnadernas inre, längs Regnbågsallén och i parkerna. Likaså blir innovationer, event och studentliv synliga i biblioteket, Teknikens hus, Stil och möteslokaler och i institutionernas och företagslokalernas öppna bottenvåningar. På kvällstid bidrar studentbostäderna till känslan av ett levande och tryggt campus.

CAMPUSPLANENS TILLKOMST

Tidigare campusplan för Luleå tekniska universitet (1998) har använts i den dagliga verksamheten och starkt bidragit till den respekt för den ursprungliga arkitektoniska idén som präglat senare års fysiska utvecklingen och utbyggnad av universitetet. Under den 12-årsperiod som planen gällt har området byggts ut och angränsningen till området lagts om. Planen har huvudsakligen varit begränsad till själva campusområdet. Under senare år har universitetets verksamhetsområde kommit att få allt större beröring med och kontaktytor mot det omgivande samhället, mot näringslivsutveckling och mot lokal och regional utveckling. Detta ger konsekvenser för campusplanens omfattning och avgränsningar. Universitetscampus blir mer en del av staden och flätas samman med fysiska miljöer utanför själva campusområdet. De akademiska avgränsningarna blir mindre starka, samtidigt som universitetscampus identitet måste värnas.

SYFTE

Campusplanen har till ändamål att i ett samlat dokument uttrycka visionerna för universitetets fysiska utveckling. Universitetets vision och verksamhetsidé Vision 2020 har varit utgångspunkt för campusplanens utformning. Campusplanen har som viktigaste syfte att skapa en gemensam målbild för den fysiska miljön och klarlägga principer för framtida markanvändning. Alla engagerade parter, universitetet, studenterna, forskarna och fastighetsägaren, har samma ambition att befästa universitetsområdets nuvarande kvalitéer och skapa goda förutsättningar för en långsiktig utveckling. Det yttersta syftet – att vidmakthålla och utveckla en kreativ och stimulerande studie- och forskarmiljö med en tydlig identitet – är ett tydligt gemensamt intresse. Akademiska Hus har dessutom som aktiv partner till universitetet och expert på utveckling av campusmiljöer ett ansvar och vilja att skapa goda miljöer för långsiktig förvaltning.

Planen ska skapa beredskap för utvecklingen av Campus Luleå tekniska universitet med ett tidsperspektiv fram till 2025. Den ska omfatta konkreta planeringsförutsättningar och ange strategier för utveckling och utbyggnad av området. Planen ska också ange strategier för mera övergripande utveckling av omgivande stadsfunktioner i syfte att länka samhällsservice mot universitetsområdet och tydligare förmedla närvaron av universitetet mot befolkning och näringsliv i Luleå. Planen ska vara ett instrument för att förankra åtgärder inom universitetet, men också mellan universitetet och intressenter i det omgivande samhället. Den ska kunna användas som information till studenter och anställda, till myndigheter, grannar och olika aktörer i samhället. Planen ska vara långsiktig och flexibel och det fysiska dokumentet ska vara lättläst och koncentrerat.

AVGRÄNSNINGAR

Inriktningen för planen är att vara visionär och framtidsinriktad. Den skall vara en handledning för beslut om framtida utbyggnad och förändringar med anvisningar på riktningar och förhållningssätt. Skötsel och hantering av befintliga miljöer sorterar under underhållsprojekt och omfattas inte av planen. Utvecklingen av universitetsområdet är i hög grad beroende av vad som händer i dess omgivning. Arbetet med planen har därför inte begränsat sig till kärnområdet utan även inkluderat dess närmaste omgivning. Planen omfattar således hela området från Ytterviken i Söder, skogsområdet i norr och Aurorum Science Park i väster. Gränsdragningarna är gjorda så att det behandlade området är funktionellt sammanhållet. Funktionella och stadsbyggnadsmässiga kopplingar till stadscentrum har också beaktats.

METOD

Den tidigare planen från 1998 har använts som underlag och utgångspunkt för arbetet som utvidgats avseende miljöer och kontaktytor utanför själva campus. Planen har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representanter för Luleå tekniska universitet, studentkårerna, Akademiska Hus, Luleå kommun samt företrädare för näringsliv och samhälle. Arbetet har bedrivits i form av workshops efterföljda av bearbetning i arbetsgrupp och referensgrupp. Arbetssättet har inneburit att den

ursprungliga visionsbilden kunnat skärpas och att de medverkande kunnat bidra med sina idéer, kunskaper och erfarenheter. Gruppen har haft stöd av sekreterare, som också arbetat med att ta fram det fysiska underlaget för planen.

CAMPUSPLANEN SOM UTVECKLINGSREDSKAP

Traditionellt har universitetsbyggandet i Sverige varit starkt präglad av statligt fastighetsägande och ansvar för byggprojekten, med relativt stora utbyggnadsmöjligheter i sammanhållna campusområden i eller i anslutning till städerna. Denna egenskap har förstärkts av den starka funktionsuppdelning som utgjorde planeringsprincip under det sena 1900-talets stadsplanering. Sedan sekelskiftet 2000 har stadsplaneidealet alltmer övergått till funktionsblandade miljöer och urbant vitala offentliga platser. För LTU campus innebär det att planeringsfokus förskjuts från den tidigare koncentrationen på rena institutionsmiljöer och lokaler mot ett synsätt där integration med staden betonas och campus- och stadsutveckling flätas in i varandra. Ett stort antal rapporter om universitets- och stadsutveckling har också visat att de mest attraktiva och framgångsrika miljöerna är de där stad och universitet möts. Detta faktum, som också ligger i linje med den markhushållning som ingår i en hållbar universitetsutbyggnad, har varit ett viktigt utgångsläge för utvecklingen av campusplanen.

Vy mot öster från norra Laboratoriegatan nära Wibergsparken. Till vänster syns nya studentbostadshus i 9 vån.

Södra Laboratoriegatan mot öster. Kontor och studentbostäder med allmänna servicefunktioner i gatuplanet.

Campus Luleå

Aurorum knyts samman med universitetsområdet. En enkel rutnätsplan ger flexibilitet. Regnbågsallén förlängs över Haparandavägen och landar vid de nya Facebookhallarna. Möjlighet till samlad parkering i söder under kraftledningen, vilket ger ett bättre markutnyttjande och mindre trafik i områdets inre.

Tre nya datorhallar för Facebook sätter Luleå på den internationella kartan som datacentrum.

Nytt huvudkontor för Luleå Energi.

Järnväghållplats
Notviken

Ny gång- och cykelväg
mot Rutvik.

Regnbågsallén korsar Haparandavägen i samma plan med en "shared space"-lösning. Sänkt hastighet mellan rondellerna. En kontors- och servicebyggnad i 7-8 våningar knyter fysiskt samman LTU med Aurorum. Bågformen ger en skyddande rygg mot norr och en öppen famn mot söder.

Samlad parkering i söder och norr frigör ytor för bebyggelse och parktytor i områdets inre.

Byggnad för
speciellt ändamål.

Dubbla gångstråk och trädplanteringar gör Haparandavägen till en stadsmässig "boulevard" som leder genaste väg till centrum.

Laboratorievägen "rätas ut" mellan Haparanda-vägen och Porsö-vägen. Krökningen runt Wibergsgården sänker farten och formar en avslutning av Vintergatans nordsydliga huvudstråk. Mellan norra och södra Laboratoriegatan föreslås flexibla byggnader i 4-5 våningar med en blandning av studentbostäder och kontor.

Studentbostäder i punkthus
med höjd lika de befintliga.

Bron över Porsövägen
klimatskyddas med
förebild från Ponte
Vecchio i Florens.

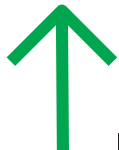
Regnbågsallén görs
mer attraktiv både
vinter och sommar.

Kårhuset och STIL byggs
till. Kårhustorget blir en
samlingsplats.

Campusparken rustas
upp och inbjuder till
sommars- och vinter-
aktiviteter.

Ny attraktiv gång- och cykel-
väg längs stranden leder till
centrum. Korsningen med bro
över Björkskatadalen ger möjlig-
het att ansluta skidspår mot
Mjölkuddsberget och Ormberget
ut på Björkskatafjärdens is.

På sikt ersätts Yttervikens
småindustrier med bostäder

0 50 100 METER

Campusplanens sex strategier

Campusplanens sex strategier skall utgöra grunden för all campusutveckling och för alla projekt inom campus:

05

CAMPUS GES EN TYDLIGARE IDENTITET OCH KNYTS NÄRMARE TILL STADEN

Universitetet behöver knytas ihop med och bli en del av staden. Detta förutsätter utveckling av såväl campusområdet som staden. Sammanhanget med regionen och omvärlden behöver också bli tydligare. Därför ska campus utvecklas från att idag vara ett universitetsområde för utbildning och forskning till att bli en blandad och levande stadsdel i Luleå. Här skall finnas plats bostäder av olika sorter, förskolor, verksamheter, service, kultur och allt annat som gör området till en miljö som lever dygnet runt och alla dagar om året. Samband med den omgivande staden skapas genom samverkan med Luleå kommun, näringsliv och organisationer. Kontakten med stadskärnan stärks genom utveckling av viktiga huvudstråk och områdets randzoner.

FRAMTIDA LOKALBEHOV TILLGODOSES GENOM FÖRTÄTNING

Förtätning av campusområdet innebär hushållning med mark samtidigt som kvaliteten i den yttre, gröna miljön kan förstärkas genom att byggmöjligheterna ökar inom en given yta. Förtätning kan bidra på flera sätt till ett attraktivt och ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart campus. Förtätning medför att fler personer studerar, bor och arbetar på samma yta, vilket ökar underlaget för service och kollektivtrafik. Möjligheten att skapa nya mötesplatser i offentliga och halvoffentliga rum bidrar till en högre social hållbarhet. Förtätning kan också vara ett sätt att minska barriärer i form av trafikleder och outnyttjade områden. Områden kan sammanlänkas och tryggare passager och stadsmiljöer skapas genom att fler väljer att röra sig till fots eller med cykel. Ökad orienterbarhet och överblick kan bli andra positiva effekter som ytterligare ökar tryggheten i stadsrummet. Mikroklimatet kan förbättras genom förtätning så att platser skapas som är behagliga att vistas på vid olika väderförhållanden.

CAMPUS OCH AURORUM SCIENCE PARK KNYTS NÄRMARE VARANDRA

Aurorum Science Parks mål är att vara den mest attraktiva miljön i Sverige för att etablera och driva kunskapsföretag och att befintliga och nya företag ska bli framgångsrika, expansiva och internationella. Ett inarbetat samarbete finns med de närmaste grannarna – Luleå tekniska universitet och Teknikens hus. Företag i teknikparker växer mer och snabbare än andra företag och teknikparkerna har stor betydelse för nystartandet av företag. Många av företagen inom parkerna är också direkta avknoppningar från närliggande universitet eller från andra företag inom parken. Genom att fysiskt integrera Aurorum Science Parks innovationsmiljö med universitetscampus skapas en större närhet mellan utbildning, forskning och utvecklingsintensiva företag. En dynamisk miljö skapar möjlighet för unga talanger att skaffa sig en konkurrenskraftig utbildning, forska och ta steget över till näringslivet i en tätt sammanflätad miljö.

CAMPUS VITALISERAS MED NYA MÖTESPLATSER, BOENDE OCH SERVICE

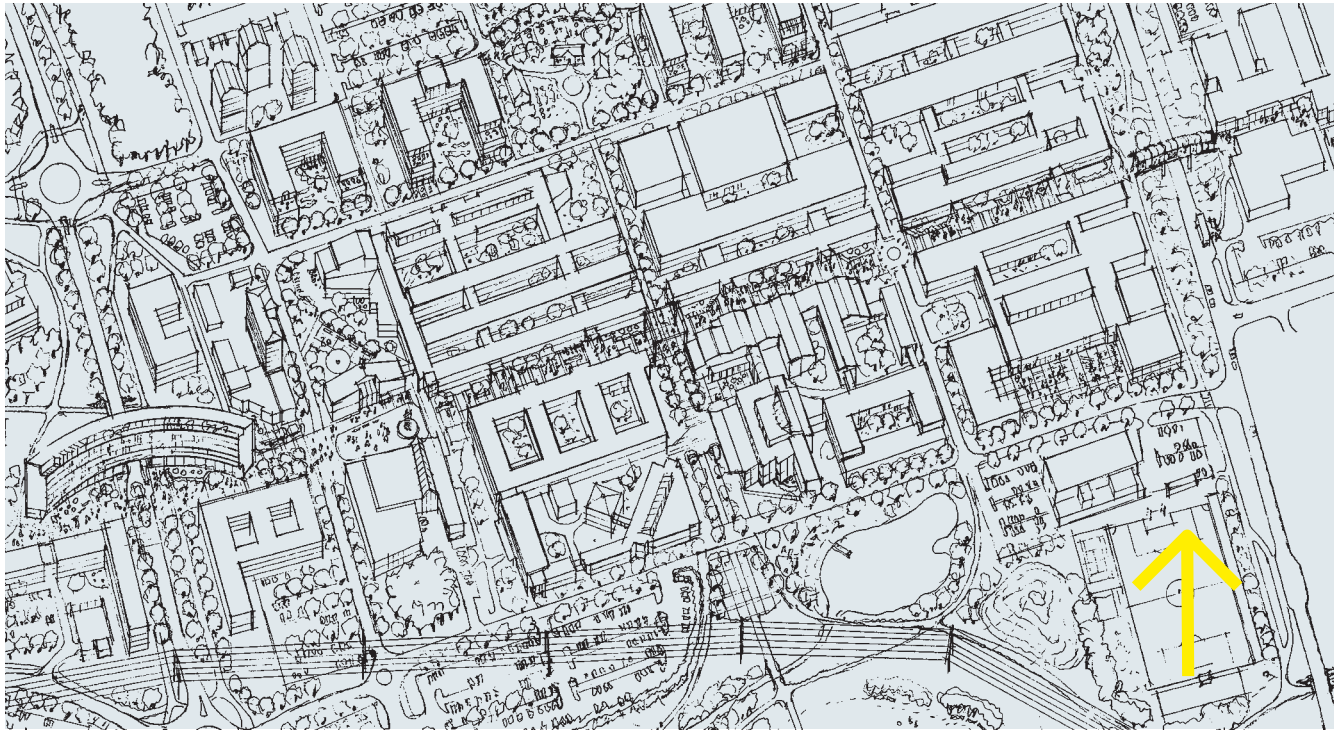
Campus vidareutvecklas till en funktionsintegrerad bebyggelsemiljö med en blandning av utbildnings- och forskningslokaler, verksamheter, service och boende, där man inom gångavstånd kan nå ett flertal funktioner, alltifrån utbildningslokaler och arbetsplatser till bostäder, butiker och sociala mötesplatser. På campus skall finnas offentliga rum där alla kan uppehålla sig och där det finns liv och rörelse dagar och kvällar. Det byggda ska ha en tät struktur med gaturummen som bärande element. Det är gatans miljö som är utgångspunkten, där blandningen inte bara bör vara i olika funktioner utan även visuell. Det bör finnas ett samspel mellan ute och inne, och bottenvåningarna bör vara publika och kunna förändras i användning över tid.

REGNBÅGSALLÉN OCH DESS TVÄRSTRÅK STÄRKS

Regnbågsalléns betydelse som sammanbindande huvudstråk för campus stärks genom att förlängas in i Aurorumområdet och samtidigt kopplas närmare till Porsöns centrum. En fastare kvartersstruktur väster om Haparandavägen blir en naturlig fortsättning på universitetets struktur, stödjer detta och ger stadga åt Aurorum-området. Detta återverkar i sin tur på universitetsområdet där en fortsatt utbyggnad sker dels norr om Laborativägen, dels mellan Haparandavägen och den nuvarande bebyggelsen. Strukturen fullföljs med ett stadsmässigt gatunät med en nordlig ersättare till Laborativägen och med nord-sydliga tvärgator. Vintergatan ges dignitet av tvärgående huvudstråk som förbinder parkområdet i söder med universitetets huvudentré och Wibergsgården i norr. Regnbågsallén utvecklas till en attraktiv miljö både sommar och vinter.

CAMPUSPLANEN

CENTRALA UNIVERSITETSOMRÅDET

CAMPUS UTVECKLAS SOM VINTERSTAD

Det unika geografiska läget i norr med ett utpräglat vinterklimat ger campus en stark, egen identitet med möjlighet till en mängd vinteraktiviteter som skid- och skridskoåkning, isfiske, snöskulptur mm. Det är en utmaning att kunna dra fördel av ”vinterstadens” kvaliteter för att till fullo kunna utnyttja den vita årstiden som en värdefull tillgång. Särskilda aspekter som behöver beaktas vid planering och byggande av vinterstaden är bland annat lokalisering, orientering och utformning av byggnader och utomhusmiljö med hänsyn till sol- och vindförhållanden, snödrivning, energianvändning, täthet, vegetation, kulör- och materialval samt omhändertagande och lagring av snömassor.

ILLUSTRATIONSPLAN – EN HELHETSVISION

Illustrationsplanens främsta syfte är att ange de stora dragen i campusutvecklingen fram till år 2025. Planens fokus ligger på själva strukturen: utbyggnaden och förtätningen längs Regnbågsallén och hur kvartersstruktur och stråk formas som sekvenser av urbana och gröna rum som knyter samman universitetsområdets olika delar. Till strukturen hör också universitetsområdets närmare koppling till staden via nya stråk och ny bebyggelse för blandade funktioner. Genom att lyfta fram de planerade stadsrummen, noderna och stråken lika mycket som de enskilda byggnaderna betonas i illustrationsplanen visionen av helhetsmiljön i framtidens universitetsområde.

CAMPUS FYRA DELOMRÅDEN

Förutsättningarna för utbyggnad är olika i olika delar av campus. Beroende på innehåll, täthet och karaktär kan campusområdet delas in i fyra geografiska huvudområden: Centrala universitetsområdet, Haparandavägen med kringområde, Norra och Södra

universitetsområdet. I kommande avsnitt presenteras illustrationsplanen i förstora skala med fokus på vart och ett av dessa områden. Visionens Campus Luleå byggs genom det successiva genomförandet av enskilda projekt där varje projekt ska bidra till att stärka helheten. Största förändringen i både struktur och innehåll planeras i Norra universitetsområdet och kring Haparandavägen.

CENTRALA UNIVERSITETSOMRÅDET

En av universitetsområdets styrkor är kvartersstrukturen med generella byggnader samlade kring ett centralt mittstråk, som ger en relativt hög täthet och goda möjligheter att ändra och komplettera byggnaderna efter behov. Regnbågsallén utgör ett tydligt samlande mittstråk och den tvärgående Vintergatan har efterhand fått ökad betydelse och markerar idag områdets huvudentré. Den fasta, rätvinkliga strukturen med sammanhållen taklifthöjd har i huvudsak bibehållits genom åren. Den tydliga gränsen för det inre området aktualiserar frågan om campus identitet och ansikte mot omvärlden. Planen syftar till att knyta campus närmare staden genom att det centrala universitetsområdets ”upptaktsområden” tas i anspråk för bebyggelse samtidigt som campus egen identitet bibehålls och förstärks. Detta synsätt innebär att campus omfattar en stor del av norra Luleå, med ökad koncentration ju närmare Regnbågsallén man kommer.

En utredning av det centrala campusområdets förtätningspotential visar att de sex centrala byggnadskvarteren kan tillföras ca 40 – 50 000 kvm ny lokalarea inom befintlig struktur. Detta bedöms tillgodose universitetets lokalbehov under överblickbar framtid. Förtätning kan ske på många olika sätt t.ex. genom tillbyggnader, påbyggnader eller rivning och nybyggande med högre exploatering. Trots tätheten finns flera utvecklingsbara lägen för tillägg i bebyggelsen. Vid förtätning är det viktigt att utgå från

befintlig struktur, bibehålla befintliga kvaliteter och göra tilläggen i kreativ dialog med nuvarande bebyggelse. I östra delen finns möjlighet till utbyggnad av STIL och komplettering med ny bebyggelse i det intilliggande skogsområdet. Aktuella planer finns för tillbyggnad av Teknikens hus. Det finns också behov av att lokalisera servicefunktioner i områdets västra del för att balansera det serviceutbud som idag har sin tyngdpunkt kring STIL och Porsöns centrum.

Generellt behövs också en varsam upprustning av slitna utomhusmiljöer. Regnbågsallén stärks som tydlig och lättorienterat huvudstråk och rustas upp med ny markbeläggning, belysning och attraktiva sittplatser i söderläge. I samband med ombyggnader öppnas bottenvåningarnas fasader och nya entréer mot Regnbågsallén och publika funktioner orienteras mot stråket. I stråket och dess tvärkopplingar stärks befintliga noder och nya utvecklas vid naturliga mötesplatser. Universitetsområdets centrala nod i korsningen mellan Regnbågsallén och Vintergatan utvecklas som mötesplats och livlig knutpunkt mitt på campus. Hit förläggs också en tydlig huvudentré och adresspunkt för besökare. Framför STIL anläggs ett nytt entréorgöppet mot Universitetsvägen i söder. Den nuvarande parkeringsytan framför Kårhuset kan omvandlas med grönska till en intressant fickpark. Porsöbron anpassas till vinterklimatet med Ponte Vecchio i Florens som förebild.

HAPARANDAVÄGEN MED KRINGOMRÅDE

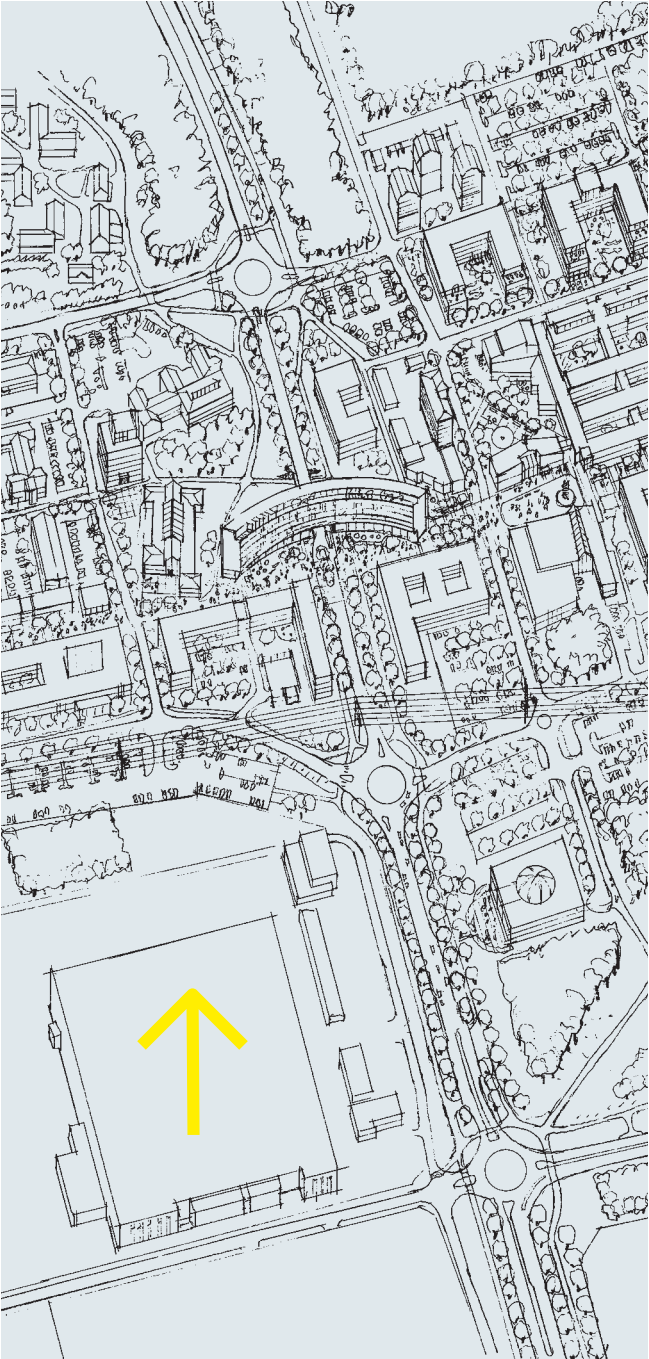
Haparandavägen är till karaktären en typisk utfartsväg från stadskärnan med karaktär av trafikled och omgiven av omfattande, obebyggda impedimentytor. Miljön upplevs som ogästvänligt storskalig och utgör en effektiv barriär mellan universitetsområdet och Aurorum Science Park. För de trafikanter som närmar sig området från söder döljs universitetets byggnader bakom en trädridå. Öster om Haparandavägen finns ett reservat för eventuell framtida förlängning norrut av Botniabanan.

En av planens huvudstrategier är att Campus ges en tydligare identitet och blir en del av staden. En annan är att universitetsområdet knyts samman med Aurorum Science Park till ett utvidgat campus med sammanhållen karaktär. Detta uppnås genom att Haparandavägen omvandlas till stadsboulevard kantad av sammanhängande bebyggelse, med tvärstråk och nya byggnader med flerk funktionellt innehåll, som förstärker stadsmässigheten och integrationen med staden. Gaturummet förtätas i första hand med byggnader med aktiva fasader mot gatan och förädlas till en innerstadsgata med en ”Universitetsboulevard” som identitetsskapande grönt stråk genom campus. En sådan lösning ger universitetsområdet och Aurorum Science Park stora ömsesidiga vinster. De tidigare enfunktionella områdena kompletterar varandra och utvecklar tillsammans ett varierat stadsliv.

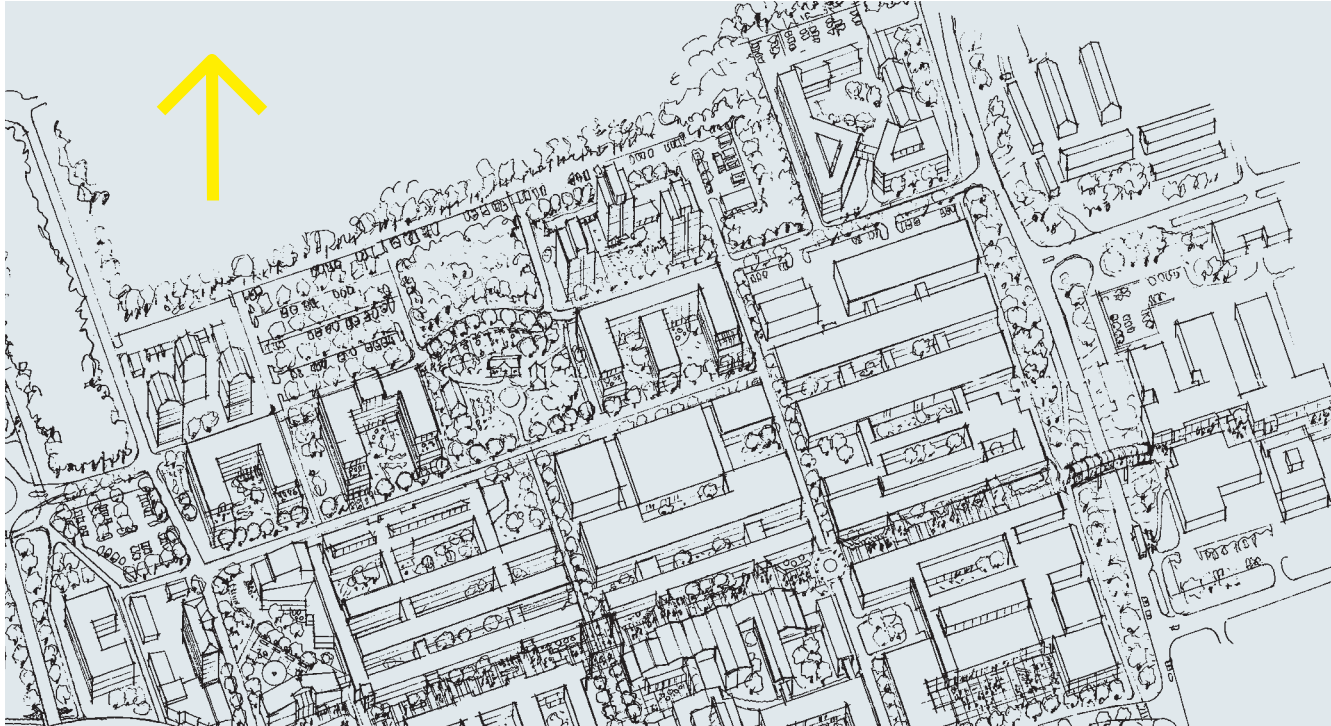
Haparandavägens förtätning med nya byggnader och grönska kommer också att väsentligt förbättra mikroklimatet.

Regnbågsallén förlängs västerut in i Aurorumområdet. Korsningen med Haparandavägen utformas till en central nod och blir en ny entré- och mötesplats kring en upphöjd Shared Spaceyta. Platsens betydelse som fokuspunkt för det nya gemensamma campus markeras med en symbolbyggnad, ”Aurorum Gateway”, med plats för kreativa möten mellan akademi, näringsliv och samhälle. I planeringen för Norrbothniabanan förkommer ett alternativ som ännu inte kan uteslutas. Ett reservat finns avsatt för en fortsättning mot Kalix-Haparanda som i så fall måste gå

Campusplanen i siffror
• 40 000 kvm ny lokalarea genom förtätning av nuvarande campus. • 600 nya studentlägenheter på campus. • 20 000 kvm kontor/utbildningslokaler vid Laboratoriegatan. • 20 000 kvm kontor/utbildningslokaler öster om Haparandavägen. • 60 000 kvm ny lokalarea för företag väster om Haparandavägen. • 0 meters avstånd mellan LTU och Aurorum Science Park.

HAPARANDAVÄGEN MED KRINGOMRÅDE

NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET

på bro på östra sidan av Haparandavägen genom campusområdet. Symbolbyggnaden vid Regnbågsalléns järnväghållplats kan i detta fall placeras på västra sidan som en hög tornbyggnad. Kring detta centrala stadsrum med hållplatser för lokal- och regionalbussar och eventuellt järnvägsstation, utvecklas ett vitalt stadsliv. I de nya byggnadernas bottenvåningar hittar man förutom restauranger och caféer också till exempel mataffär, apotek, bankomat och cykelverkstad. Här finns också klubb- och möteslokaler där studenter och universitetsfolk kan träffas över områdesgränser eller möta forskare och näringslivsfolk. Aurorumrådets karaktär av ”hus i park” utvecklas mot ökad stadsmässighet genom förtätning i kvartersstruktur. Trafikmatning till området på ömse sidor om boulevarden sker genom rondeller i norr och söder. Allt knyts samman av Regnbågsallén med målpunkter i Porsöns centrum i öster och Facebookhallarna och eventuellt andra nya företagsetableringar i väster.

Campus knyts närmare till Luleå stadskärna genom en successiv omvandling av Haparandavägen till Universitetsboulevard in mot staden. Den genaste vägen till centrum går via Bodenvägen – Haparandavägen. Vi föreslår att denna huvudled utformas som en ”boulevard” med trädtrader och cykelstråk som följer vägsträckningen. Den befintliga cykelvägen dras om i nuvarande grönområde förbi Skutviken till ”Banken”, som förses med klimatskyddande planteringar etc. Boulevarden ger en enkel orienterbarhet och en upplyst och trygg cykelmiljö. I en framtid kan den kompletteras med spårtaxi eller linbana. Det östliga cykelstråket längs Björkskatafjärden förbättras med en ny

väg längs stranden förbi Yttervikens industriområde med gångbro över Björkskataleden. Denna väg blir mycket attraktiv sommartid.

I gamla posthuset vid Storgatan planeras ett kunskapscentrum i IVA:s regi som blir en slags länk mellan universitetet och Luleås kommersiella centrum. I andra änden av Storgatan, vid kanten av gymnasiebyn, kan LTU ha ett ”showroom” i form av en tillfällig byggnad, utformad av arkitekteleverna.

NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET

Av den ursprungliga strukturen med tio kvarter har endast sex kommit att användas för universitetsändamål. Övriga kvarter belägna norr om Laboratorievägen har delvis tagits i anspråk för en kriminalvårdsanstalt, bostads- och kontorsbebyggelse samt markparkering. Även Wibergsgårdens placering i fonden av Vintergatan har ändrat förutsättningarna för markanvändningen. Laboratorievägen har en sträckning som är sidoförskjuten i förhållande till dess mynningar. Avsikten är att förhindra mer omfattande genomfartstrafik från de omgivande huvudvägarna. Då en av planens huvudtankar är att i första hand tillgodose universitetets lokalbehov genom förtätning och i andra hand genom utbyggnad i södra delen i riktning mot staden kan det norra universitetsområdet, som ursprungligen utgjort markreserv för detta ändamål, istället disponeras för kompletterande funktioner såsom studentbostäder, forskningslokaler etc. I denna del med högre våningsantal än i det centrala universitetsområdet.

SÖDRA UNIVERSITETSOMRÅDET

Vid en framtida utbyggnad mot norr kan Laboratorievägens nuvarande sträckning och karaktär av inlastningsgata ifrågasättas. Genom komplettering med en ny öst-västlig gatusträckning norr om nuvarande Laboratorievägen kan den befintliga bebyggelsen inordnas i en småskalig kvartersstruktur som samtidigt öppnar för nyexploatering. Karaktären som stads- och bostadsgata stärks av studentbostadshus med flerfunktionella öppna bottenvåningar. En namnändring från ”väg” till ”gata” signalerar samtidigt en högre dignitet som likvärdiga förbindelser i en kvartersstruktur. Med Wibergsgården i centrum anläggs en akademisk park med stark rumslighet, representativ karaktär och målpunkt i fonden av Vintergatan.

SÖDRA UNIVERSITETSOMRÅDET

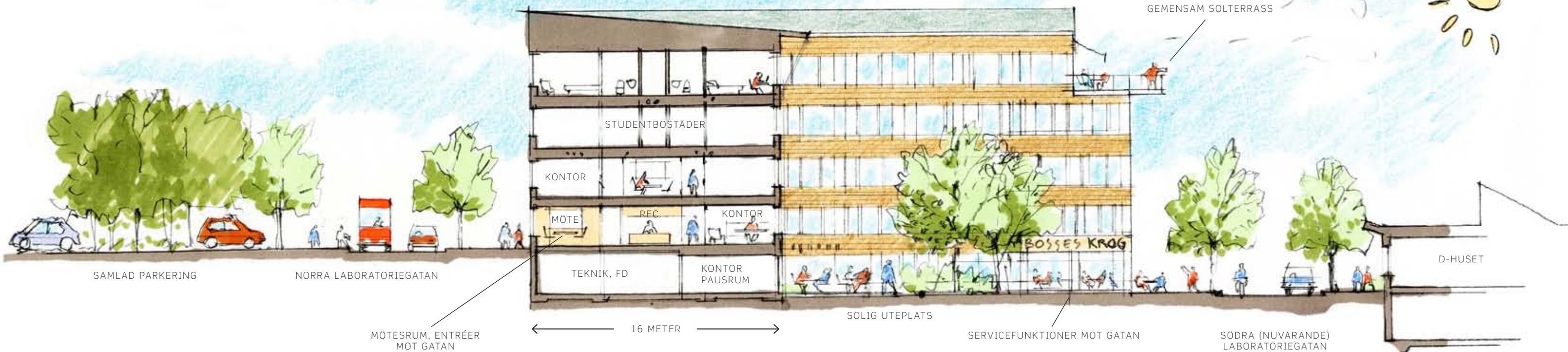
Södra universitetsområdet har tillkommit genom utfyllnad av Ytterviken. Landskapsrummets storskalighet är påtaglig och området är extra vindutsatt. Generellt kännetecknas området av dålig orienterbarhet, stora oanvända ytor, tillfälliga sport- och parkeringsytor och svåransvänd, skymmande grönska. Diagonalt över området löper en kraftledning. Området gränsar i söder till Björkskataleden och Yttervikens industriområde som utgör barriär mot rekreationsområdet kring Mjölkuksberget och vidare in mot staden. Området lockar inte till vistelse men är samtidigt campus största outnyttjade naturresurs.

På sikt utvecklas och förädlas området till universitetets främsta grönområde för rekreation med, karaktär av stadspark.

Med synliggörande och omsorgsfull gestaltning kan det omvandlas till en attraktiv aktivitets- och rekreationsmiljö med utrymme för spontankultur, lek och fest. Det är hit man förlägger grillkvällarna, musikfesterna, brännbollsturneringarna, picknickarna med personalen och studiekompisarna och skid- och pulkaåkandet på vintern. Parken fredas från bebyggelse som en grön lunga och ett stycke natur i staden. I mitten ges parken en enklare och robustare karaktär med stora gräsytor i ett aktivitetsfält - ett stort, tåligt parkrum för sport, festivaler mm. Över fältet löper ett gång- och cykelstråk som förbinder Ytterviken i söder med universitetets huvudentré i norr. Kring aktivitetsfältet anläggs också mindre parkrum för idrottsutövande, experiment i anslutning till Teknikens Hus, rekreation och kontemplation. Områdets vattendrag rensas och lyfts fram och området kompletteras med mer vatten, gångstråk och sittplatser i paviljonger och på trädäck vid vattnet. Även belysningen väljs med stor omsorg och skapar trygga och stämningsfulla platser. I områdets västra del, väl synlig från Haparandavägen, finns plats för speciella byggnader för ännu ej kända ändamål, placerade som solitärer i parkmiljön. Byggnaderna ansluter till områdets gröna tema med ekologiska lösningar i såväl teknik som utformning med både traditionella och experimentella material, solpaneler, sedumtak och vindturbiner.

Yttervikens industriområde omvandlas successivt till ett lågt och tätt bostadsområde med varierade lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer. Här finns plats för såväl studenter, forskare och anställda på universitetet som för ”vanliga” Lulebor, alla med vacker utsikt över vattnet.

Studentbostäder och kontor blandas vertikalt i en generell, flexibel byggnad. Möteslokaler, entréer och servicefunktioner ger liv åt gatumiljön. Södvänd trädgård med uteplats.

Campus som hållbar miljö

06

Campus Luleå ska vara en attraktiv, sammanhängande grön campusmiljö. Campus ska vara långsiktigt hållbart: ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt. Hållbarhetstänkande ska genomsyra all planering. Som aktiv part i stadens utveckling vill LTU och Akademiska Hus tillsammans samverka till hållbarhet såväl genom forskning som genom utformningen av miljöer i och i anslutning till campus. Därför beaktar campusplanen förutom framtida utveckling av universitetsområdet också åtgärder för att en god livsmiljö bevaras och utvecklas när stad och campus växer: sunda attraktiva bostäder och arbetsmiljöer, funktionsblandning, service, grönska, kultur och rekreationsmöjligheter.

HÅLLBAR BEBYGGELSE

I framtida planering av campus får klimatförändringarna, som till stor del orsakas av energianvändning i verksamhet och byggnader, avgörande betydelse. Materialval är också viktigt för hållbarheten. Därför är det ur miljösynpunkt viktigt att ställa höga krav redan idag, så att investeringarna blir ekonomiskt fördelaktiga i ett livscykelperspektiv. Arbetet för byggandet av ett hållbart campus vägleds av fyra huvudprinciper: förnybarhet, resurssparande, robusthet och samverkan. Utmaningarna är att minska beroendet av fossila resurser som naturgas, olja, och plast; att hushålla med ändliga eller knappa naturresurser som metaller och naturtillgångar; att förmedla en upplevelse av hållbarhet och robusthet till besökaren; verka för god kollektivtrafik och skapa bekväma och attraktiva gång- och cykelvägar som stimulerar till att gå och cykla till universitetet; och att i samverkan med kommun och övriga intressenter utveckla och lyfta fram campus som ett gott exempel på hållbar stadsutveckling.

LIVET PÅ CAMPUS

Universitetets långsiktiga attraktionskraft och framgång är i hög grad beroende av arbetsmiljön och av det sociala klimatet; av

studenters och medarbetares trivsel och arbetslust. Därför pågår fortlöpande en uppgradering av funktion, teknisk standard och hållbarhet i det befintliga byggnadsbeståndet. En av campusplanens strategier är att vitalisera campus med nya mötesplatser, boende och service. I samband med framtida förtätning och utbyggnad ges också möjligheter att tillföra lärande- och forskarmiljöerna nya lokaltyper speciellt anpassade för ny pedagogik, ny teknik och nya organisationsformer. I morgondagens campusmiljöer behövs för att främja lärande och innovation kvalitativt utvecklade kunskaps- och innovationsmiljöer. Inte minst nya samverkanformer mellan universitet och näringsliv ställer krav på sådana platser för gränsöverskridande projekt. Förutom att erbjuda social kontaktyta kan de till exempel också fungera som värdefulla skyltfönster för universitetets verksamhet.

ARBETSMILJÖ

I samband med ny- eller ombyggnader i anslutning till viktiga stråk föreslås komplettering med offentliga och halvvoffentliga lokaler i byggnadernas bottenvåningar. Sådana lättillgängliga platser där mycket personal och studenter rör sig främjar gränsöverskridande möten och samverkan mellan olika grupper inom universitet.

Husen utformas så att de upplevs som öppna, gärna med siktlinjer uppåt och igenom i huset så att det är lätt att orientera sig i dem. En viktig hållbarhetsaspekt är att nya arbetslokaler, oavsett för forskning eller för kontorsverksamhet, utformas generella och flexibla så att andra verksamheter enkelt ska kunna ta över utrymmena. Om möjligt bör även uteplatser för dem som arbetar i huset få en framskjuten plats nära stråk och noder.

STUDIEMILJÖ

Även studiemiljöer och uppehållsytor bör i första hand placeras i anslutning till entréer och stråk. Många av studenterna vistas på campus under större delen av dagen. Studiemiljöer som utgörs av en blandning av olika typer av lokaler och platser ger studenterna bästa möjliga förutsättningar att genomföra lyckade studier: utrymmen för livliga grupparbeten och utrymmen för tyst enskilt arbete men även plats för socialt umgänge. Studiemiljöerna är kvällsöppna och tillgängliga för alla studenter. Det behöver också finnas tillräckligt med cykelställ i anslutning till studiemiljöernas entréer, utformade så att de inte stör entréförhållandena och försvårar tillgängligheten, men ändå står tillräckligt nära för att fungera som parkering.

Det unika geografiska läget i norr med ett utpräglat vinterklimat ger campus en stark, egen identitet med möjlighet till en mängd vinteraktiviteter som skid- och skridskoåkning, isfiske, snöskulptur mm. Det är en utmaning att kunna dra fördel av "vinterstadens" kvaliteter för att till fullo kunna utnyttja den vita årstiden som en värdefull tillgång. Särskilda aspekter som behöver beaktas vid planering och byggande av vinterstaden är bland annat lokalisering, orientering och utformning av byggnader och utomhusmiljö med hänsyn till sol- och vindförhållanden, snödrivning, energianvändning, täthet, vegetation, kulör- och materialval samt omhändertagande och lagring av snömassor.

BOENDE

Bra boende är viktigt för att trivas, lyckas med studier och arbete och kunna leva ett fullgott liv. En bra campusmiljö gynnas av att campus är mångfunktionellt och erbjuder även möjligheter till boende. Därför är en av planens strategier att universitetsområdet och dess nära omgivningar kompletteras med bostäder för att skapa en mer dynamisk miljö med stadsliv även på kvällen. I bostadsprojekten kan utöver studentbostäder även ingå forskarbostäder och bostäder för allmänheten. Student- och forskarbostäder byggs i olika storlek och standard.

REKREATION OCH MOTION

Trivsel kräver också avkoppling och umgänge. Genom etablerandet av nya typer av informella lokaler i universitetets byggnader, som generösa entréer, lounge- och caféer, ges möjligheter till större social samvaro och idéutbyte för alla på campus. Speciellt viktiga är de nya mötesplatserna för utländska studenter, forskare och medarbetare som här kan få kontakt med inhemska studenter eller kollegor. Som motvikt till stillasittande studier eller arbete behövs också möjligheter till motion, träning och sport under alla årstider. Detta erbjuds idag i STIL träningscentrum och i universitetets omgivningar. Genom en ny entréplats mot Universitetsvägen kan verksamheten annonseras tydligare. Planen erbjuder också expansionsmöjligheter genom tillbyggnad av anläggningen mot söder. En ny idrottshall för bollsporter och motion och ytor för utomhusaktivitet kan förläggas till det södra universitetsområdet där det också finns fria grönytor för utomhusträning- och sport. De stora gräsytorna på södra universitetsområdet kan utvecklas för lek och utomhussport. En av campusplanens strategier är att utveckla campus för vinteraktiviteter. För att etablera en lättillgänglig rekreativ miljö kan existerande friluftsområden nära campus kopplas samman till sammanhängande stråk för promenader,

jogging, skid- och skridskoåkning. ”Pussen” utvecklas för bad på sommaren och skridskobana på vintern.

KULTUR

Luleå tekniska universitet är en livaktig kulturmiljö. Genom att stärka och utveckla rollen som kulturbärare främjar universitetet inte bara sin egen långsiktiga hållbarhet, utan stärker också sin samverkan med stad, region och allmänhet och tydliggör sitt humanistiska samhällsuppdrag.

GRÖNSKA

Vistelse i grönska ger avstressning, ökad trivsel, koncentrationsförmåga och empati. För att få ett attraktivt campus, som är både hållbart och hälsosamt, är det viktigt att miljön är både tät och grön. Med fler människor på samma yta behövs både nya grönytor och utveckling av dagens. Campus gröna struktur och stråk behöver därför utvecklas vidare; närhet, tillgänglighet, tillgång och kvalitet ska förbättras. Platser, stråk och parker ska innehålla både aktiva mötesplatser och avskilda lugna platser. I campusplanen föreslås därför en rad åtgärder och projekt som syftar till att stärka campus gröna karaktär samtidigt som området förtätas med verksamhetslokaler och bostäder. Denna strategi för ett tätare och grönare campus utgår från de ursprungliga tankarna om en kulturpräglad trädgårdsmiljö som ett av universitetets kännetecken. Med ambitionen att bygga tätt och grönt får grönskan lov att ta plats i fler sammanhang än idag. I befintliga och redan täta stadsrum kan förtätning med grönska innebära anläggning av nya ”fickparkar” för vistelse och möten. Lågt utnyttjade markparkeringsplatser kan omvandlas till grönytor, gator kan få mer trädplantering och byggnader kan få gröna tak och gröna fasader. Fler träd och annan vertikal grönska i gaturum har stor effekt och ett betydande symbolvärde.

Projektplan – ett levande dokument

07

Projektplanen redovisar ett antal möjliga projekt med planerat genomförande fram till år 2025. Vissa projekt är konkreta och ligger nära i tid, andra anger främst expansionsytor och är ännu oidentifierade vad gäller både form och innehåll. Under Campusplanens planeringsperiod om femton år kommer projektplanen naturligt nog att förändras. Projekt färdigställs, några utgår och andra tillkommer. Avsikten är att kontinuerligt hålla projektplanen aktuell. Därför kommer den att föras med revideringsdatum. Den har också formen av ett lösblad i ficka på omslaget och kan därför lätt bytas ut mot uppdaterad version.

ORGANISATION

ARBETSGRUPP

Staffan Sarbäck	LTU, universitetsdirektör
Bengt-Olov Bredberg	LTU, chef Fastighet & Säkerhet
Rikard Hedlund	LTU, projektledare Fastighet & Säkerhet
Kristina Nilsson	LTU Arkitektur och vatten, professor
Pål Kastensson	LTU, marknadschef
David Carlsson	Akademiska Hus Norr, regiondirektör
Roger Granberg	Akademiska Hus Norr, fastighetschef
Christian Frisenstam	Akademiska Hus, arkitekturråd
Anders Dalstål	Luleå kommun, stadsbyggnadschef
Gunilla Selin	Luleå kommun, planchef
Erik Hidman	Teknologkåren
Tomine Grelsson	Luleå studentkår
Hans Tirsén	Tirsén & Aili Arkitekter, konsult

REFERENSGRUPP

Matz Engman	Luleå Näringsliv, VD
Anders Sandberg	Lulebo, VD
Olle Nordberg	Teknikens hus, verksamhetschef
Eilert Engström	Stil Sportcenter, verksamhetschef

PROCESSLEDNING

Christian Frisenstam	Akademiska Hus, arkitekturråd
----------------------	-------------------------------

PRODUKTION

Akademiska Hus i samarbete med F&B Factory.
Foto: Åke E:son Lindman, Joachim Lundgren (s 27).
Illustrationer: Tirsén & Aili Arkitekter.
Tryck: Göteborgstryckeriet 2012.

Akademiska Hus
Box 483
Stampgatan 14
401 27 Göteborg
Telefon: 031-63 24 00
Fax: 031-63 24 01

akademiskahus.se info@akademiskahus.se

Projektplan

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

2025

